

Силабус курсу
Міф і наратив у фольклорній традиції

Ступінь вищої освіти – доктор філософії (PhD)
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія
Освітньо-наукова програма «Філологія»
Рік підготовки – 2, семестр – 4
Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна
Кількість кредитів – 5
Дні занять за розкладом, ауд. 87
Консультації: за розкладом, ауд. 87
Мова викладання: українська

Керівник курсу

доктор філологічних наук, доцент Лабашук Оксана Василівна

Контактна інформація: lov081168@tnpu.edu.ua

Опис дисципліни

У процесі підготовки здобувачів ступеня доктора філософії з напрямку філологія та спеціалізації фольклористика необхідно забезпечити опанування аспірантами фундаментальних дисциплін галузі.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міф і наратив у фольклорній традиції» є формування у здобувачів кваліфікації доктор філософії «Філологія» таких компетентностей:

– Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел;

– Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем фольклористики, історії розвитку та сучасного стану наукових фольклористичних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

– Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі фольклористики на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.

Навчальний контент

Години			Теми	Результати навчання	Завдання
лекції	прак-тичні	самос-тійна робота			
4	2	14	Тема 1. Міфологічні концепції XX століття..	Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.	Лекція, дискусія, постановка й обговорення проблемних запитань, виконання творчих і

				Розуміти поняття міфу у трактуванні кембриджської антропологічної школи (Едуард Тейлор, Джеймс Фрезер, Броніслав Маліновський), психоаналітичної школи (Карл Густав Юнг, Ерік Фромм) та американської порівняльно-міфологічної школи (Джозеф Кемпелл, Мірча Еліаде, Нортроп Фрай).	самостійних завдань, самостійна робота з навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
4	2	14	Тема 2. Наратологічні концепції ХХ століття..	Обирати адекватну предметові філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології. Характеризувати наратологію як науку про розповідь. Осмислювати основні етапи становлення наратології: Аристотель, В. Пропп. Ж. Женетт, В. Шмід. Мати поняття про міметичний та дієгетичний тип нарації, способи фокалізації оповіді, наративні трансформації часу, етапи трансформації наративного тексту.	Лекція, дискусія, постановка й обговорення проблемних запитань, виконання творчих і самостійних завдань, самостійна робота з навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
6	4	14	Тема 3. Структурна організація наративу.	Аналізувати парадигматичну та синтагматичну організацію наративу. Розуміти суть трансформації міфологічного тексту в історичний (за Ю. М. Лотманом). Розрізняти типи дійових осіб у фольклорному наративі (за В. Проппом, А.-Ж. Греймасом).	Лекція, дискусія, постановка й обговорення проблемних запитань, виконання творчих і самостійних завдань, самостійна робота з навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
4	2	14	Тема 4.	Знати основні положення	Лекція,

			Міфологізація історії у фольклорі.	роботи Р. Барта «Міфології». Осмислювати структурну подібність мови і реальності. Усвідомлювати вплив мови на конструювання міфів сучасного суспільства. Характеризувати роботу М. Фуко «Слова і речі». Усвідомлювати характер міфологізації минулого та міфологізація влади у фольклорі.	дискусія, постановка й обговорення проблемних запитань, виконання творчих і самостійних завдань, самостійна робота з навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
4	4	14	Тема 5. Міфологізація дитинства у фольклорі.	Осмислювати дитинство як «Золотий вік» людини. Розуміти поняття «дитини магічної» у Е. Новіни-Срочинської. Характеризувати уявлення про дітей і дитинство у традиційній культурі та фольклорі українців (М. Дерлиця, Мр. Грушевський). Розуміти оповідь про народження дитини як конструювання індивідуального міфу (О. Лабашук).	Лекція, дискусія, постановка й обговорення проблемних запитань, виконання творчих і самостійних завдань, самостійна робота з навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
6	4	14	Тема 6. Міфологізація стихій та основних елементів всесвіту у традиційній народній культурі.	Характеризувати уявлення про символіку першоелементів у міфологіях народів світу та феншуй як даоську практику символічного освоєння простору. Осмислювати міфологізацію води, вогню, металу, дерева, вітру в традиційній культурі українців та в українському фольклорі..	Лекція, дискусія, постановка й обговорення проблемних запитань, виконання творчих і самостійних завдань, самостійна робота з навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
2	2	16	Тема 7. Міфологізація їжі і харчування у традиційній	Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби	Лекція, постановка й обговорення проблемних

			народній культурі. .	саморозвитку. Знати про особливості сприйняття їжі і харчування в архаїчному суспільстві (Роботи М. Бахтіна та О. Фрейденберг). Характеризувати міфологізацію їжі в традиційній селянській спільноті уявлення про свята і піст, міфологізацію хліба та виробів з борошна в українців.	запитань, виконання творчих і самостійних завдань, самостійна робота з навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
30	20	100	Всього		

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 2	Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел
ФК 1	Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку
ФК 4	Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.
	Програмні результати навчання
ПРН 2	Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.
ПРН 4	Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.

Літературні джерела

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / П. Баррі; пер. з англ. О. Погинайко. – К.: Смолоскип, 2008. – 360 с.
2. Барт Ролан. Введение в структурный анализ повествовательных текстов / Р. Барт // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX—XX вв.: Трактаты, статьи, эссе / Ролан Барт ; пер. с франц. Г. К. Косикова. — Москва : МГУ, 1987. — С. 387—422.
3. Бахтин М. М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса / Бахтин М. М. — М. : Художественная литература, 1990. — 543 с.
4. Богданов К. А. Повседневность и мифология : исследования по семиотике фольклорной действительности / К. А. Богданов. — СПб : Искусство-СПБ, 2001. — 438 с. (Серия «Территория культуры: антропология»).
5. Элиот Томас Стернз. Назначение поэзии. Статьи о литературе / Элиот Томас Стернз. — Киев: AirLand, 1996
6. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Вінквіста, В. Тейлора; пер. з англ. В. Шовкун. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503с.

7. Западное литературоведение XX века: Энциклопедия / Гл. науч. Ред. Е.А. Цурганова. – М.: Intrada, 2004. – 560 с.
8. Лабашук О. В. Натальний нарратив і усна традиція: синтактика, семантика, прагматика : [монографія] / Оксана Лабашук — Тернопіль : Підручники і посібники, 2013. — 320 с.
9. Labashchuk O. V. Taras Shevchenko as Sakrum of Maidan: on values during the revolution // Świat i słowo, 2014. N 23.— S. 233—243.
10. Лабашук О. В. Индивидуальное и общее в фольклорных семантических моделях: опыт анализа современной фольклорной традиции // Folia Litteraria Rossia 8. Myśl wartościująca w literaturze (między porывami uczuć i prozą życia) / pod redakcją Aleksandry Szymańskiej i Ewy Sandzińskiej. — Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2015. — S.19–29.
11. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / Під ред. А. Волкова. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – 636 с.
12. Павличко Соломія. Теорія літератури / С. Павличко. — Київ: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2002.
13. Пропп В.Я. Морфология «волшебной» сказки / В.Я. Пропп — М. : Лабиринт, 1998 (1946). — 144 с.
14. Ружмон Дені де. Любов і західна культура/ пер. З французької Ярина Тарасюк. — Львів: Літопис, 2000. — 304 с.
15. Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе / Цветан Тодоров ; перекл. з франц. Є. Марічева. — К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. — 162 с.

Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних робіт та заліків заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування (наприклад, у програмі MOODLE).
- *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Тема 1	10
Тема 2	10
Тема 3	10
Тема 4	10
Тема 5	10
Тема 6	10
Тема 7	20
Підсумковий контроль (теми 1-15) – виступ на підсумковій конференції	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	зараховано
B	85-89	зараховано
C	75-84	зараховано
D	65-74	зараховано
E	60-64	зараховано
FX	35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
F	1-34	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

До силабусу додано такі матеріали:

- 1) навчально-методичний комплекс (лекційний матеріал, завдання для практичних занять, сформульована тематика для самостійного аналізу явищ народної культури);
- 2) електронний навчально-методичний комплекс у системі MOODLE.